

Sygn. akt II CKN 1118/98

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 grudnia 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN – Helena Ciepła

Sędziowie: SN – Tadeusz Domińczyk

SN – Zbigniew Kwaśniewski (spraw.)

Protokolant: Anna Jasińska

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2000 r.

na rozprawie sprawy z powództwa E. F. – właścicielki [...] „E.” w Ł.

przeciwko Spółce Akcyjnej „R.” Oddział w K.

o zapłatę,

na skutek kasacji pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 15 września 1998 r., sygn. akt I ACa [...]

**oddala kasację i zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki
kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

U Z A S A D N I E N I E

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 15 września 1998 r. oddalił apelację pozwanej Spółki Akcyjnej „R.” od wyroku Sądu pierwszej instancji utrzymującego w mocy nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Ł..

Ocenę zebranego materiału dowodowego dokonaną przez Sąd Wojewódzki uznał Sąd odwoławczy za wszechstronną i prawidłową, aprobuując zarazem poczynione ustalenia jako znajdujące pełne odzwierciedlenie w tymże materiale dowodowym.

Zdaniem Sądu drugiej instancji strony sporu uzgodniły szczegóły umowy w toku rokowań i w wyniku ustnego uzgodnienia jej warunków doszło do zawarcia umowy sprzedaży towaru. Z kolei powódka dostarczyła towar, a skoro pozwany go odebrał, to zobowiązany jest do zapłaty ceny, uznał Sąd odwoławczy.

Nadto Sąd Apelacyjny podkreślił, że przepis art. 75 § 1 kc przewiduje formę pisemną jedynie dla celów dowodowych, a wobec istnienia faktury i pisemnego zamówienia dopuszczalne i uzasadnione było w świetle art. 74 § 2 kc przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron i zeznań świadków na okoliczność zawarcia umowy sprzedaży.

Jako trafne ocenione zostało stanowisko Sądu Wojewódzkiego, że pozwana Spółka utraciła uprawnienia z rękojmi wobec nie zawiadomienia niezwłocznie powódki o wadach (art. 563 § 2 kc). Wykładając treść normy art. 563 § 3 kc. Sąd Apelacyjny uznał, że dla zachowania terminów zawiadomienia o wadach konieczne jest wysłanie przed ich upływem listu poleconego, co bez wątpienia nie miało miejsca, bo były przypadki telefonicznego powiadamiania o wadach.

Jednakże Sąd drugiej instancji przyjął zarazem, iż pozwana utraciła uprawnienia z tytułu rękojmi wskutek spóźnionego zawiadomienia powódki o wadach, skoro zostało ono dokonane dopiero pismem z dnia 5 czerwca 1995 r.

Kasacja pozwanej Spółki oparta została na pierwszej podstawie kasacyjnej, sprowadzającej się do zarzutu błędnej interpretacji oraz niewłaściwego zastosowania przepisów art. 72 kc, art. 74 § 2 kc w zw. z art. 75 § 1 kc oraz art. 563 § 3 kc.

Zarzut błędnego zastosowania art. 72 kc uzasadniono twierdzeniem, że żaden z istotnych elementów umowy nie został między stronami bezspornie ustalony, że nie zostały uzgodnione rodzaj towaru, jego cena i termin dostawy, a więc że nie można przyjąć spełnienia warunków zawarcia umowy, wynikających z art. 72 kc.

Strona skarżąca wywodzi, że nie zachodziły przesłanki z art. 74 § 2 kc dopuszczenia dowodów z zeznań świadków na okoliczność zawarcia umowy, a zatem winien być być zastosowany przepis art. 75 § 1 kc.

Błędną interpretację art. 563 § 3 kc uzasadnia pozwana Spółka twierdzeniem, że przepis ten nie dotyczy formy zgłoszenia wady, a jedynie sposobu zachowania terminu do zgłoszenia, jeśli dokonywa się go listem poleconym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja nie została oparta na usprawiedliwionych podstawach.

Przytoczenie w kasacji wyłącznie pierwszej podstawy kasacyjnej ma ten skutek, że oceny zarzutów naruszenia wskazanych w kasacji przepisów prawa materialnego Sąd Najwyższy dokonuje w oparciu o wiążąco ustalony stan faktyczny, będący podstawą orzekania dla Sądu drugiej instancji.

Zarzut niewłaściwego zastosowania art. 72 kc okazał się bezzasadny, skoro Sąd Apelacyjny ustalił, iż w wyniku prowadzonych rokowań strony ustnie uzgodniły szczegóły umowy i jej warunki. Sama pozwana wyraźnie wręcz powołuje się w uzasadnieniu kasacji na stanowisko Sądu Apelacyjnego, iż umowa została zawarta w wyniku porozumienia się stron co do wszystkich jej postanowień, które były przedmiotem rokowań. W tej sytuacji treść powyższych ustaleń dawała pełną podstawę do zastosowania przepisu art. 72 kc,

a dokonanie aktu subsumpcji nie można w tej sytuacji uznać za niewłaściwe zastosowanie tego przepisu. Podjęte w dalszej części uzasadnienia kasacji próby zakwestionowania ustaleń, które uzasadniały zastosowanie art. 72 kc, nie mogą być ocenione jako skuteczne wobec braku przytoczenia w kasacji drugiej podstawy kasacyjnej, która jest adekwatnym instrumentem mogącym prowadzić do osiągnięcia takiego celu.

Chybione okazały się również zarzuty naruszenia art. 74 § 2 kc i art. 75 § 1 kc. Drugi z wymienionych przepisów przewiduje w określonych nim sytuacjach wymóg zachowania formy pisemnej, ale zastrzeżonej wyłącznie dla celów dowodowych. Oznacza to, że niezachowanie tej formy przy dokonywaniu czynności prawnej skutkuje określonymi ograniczeniami dowodowymi (art. 74 § 1 kc), od obowiązku stosowania których to ograniczeń ustawodawca przewiduje jednak odstępstwa dopuszczalne z mocy art. 74 § 2 kc.

Wbrew stanowisku skarżącej Spółki Sąd Apelacyjny nie dopuścił się naruszenia art. 74 § 2 kc przez jego błędną interpretację i niewłaściwe zastosowanie wskutek wyrażenia aprobaty dla dopuszczalności przeprowadzenia dowodów z przesłuchania stron i z zeznań świadków na okoliczność zawarcia między stronami sporu umowy sprzedaży. Przepis art. 74 § 2 kc wyraźnie przewiduje dopuszczalność przeprowadzenia takich dowodów m.in. wówczas, gdy fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. W niniejszej sprawie taka sytuacja właśnie wystąpiła, a Sąd Apelacyjny zasadnie powołuje się na wystąpienie przesłanek uzasadniających zastosowanie art. 74 § 2 kc, wskazując na istnienie faktury za towar i pisemnego zamówienia.

Rację ma strona skarżąca tylko w odniesieniu do zarzutu błędnej wykładni przepisu art. 563 § 3 kc. Przepis ten nie reguluje sposobu powiadomienia sprzedawcy o wadach, ani tym bardziej nie ogranicza tego sposobu do konieczności wysłania listu poleconego. W świetle bowiem art. 563 § 2 kc sposób powiadomienia o wadach jest dowolny, a więc zawiadomienie to może być dokonane nawet ustnie (choć oczywiście dla celów dowodowych

wskazane jest nadanie mu postaci pisemnej), a o terminowości zawiadomienia sprzedawcy o wadzie rozstrzyga chwila dojścia do niego tej informacji.

Natomiast przepis art. 563 § 3 kc wprowadza jedynie wyjątek od tej ostatniej zasady, modyfikując określenie momentu zawiadomienia sprzedawcy, jeśli jest ono dokonywane listem poleconym. O ocenie terminowości zawiadomienia sprzedawcy o wadzie, dokonanego w ten ostatnio wymieniony sposób, rozstrzyga wówczas data nadania (a nie otrzymania) listu poleconego (orz. SN z dnia 15 czerwca 1957 r., OSN 1958, poz. 102).

Sama zasadność zarzutu błędnej wykładni art. 563 § 3 kc nie może jednak przesądzać o zasadności kasacji. Sąd Apelacyjny aprobował bowiem ustalenie Sądu pierwszej instancji, iż pozwana udowodniła, że zawiadomienie powódki o wadach nastąpiło dopiero 5 czerwca 1995 r. i podzielił ocenę tegoż Sądu, że działanie to było spóźnione i skutkowało utratą uprawnień z tytułu rękojmi.

Powyższa ocena Sądu Apelacyjnego, nie podważona skutecznie w kasacji, uzasadniała zatem zastosowanie przezeń przepisu art. 563 § 2 kc łącznie z określoną nim sankcją, a prawidłowości zastosowania ostatnio wymienionego przepisu kasacja nie zakwestionowała.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, działając na podstawie art. 393¹² kpc.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc oraz § 3 ust. 1, § 7 pkt 5 i § 15 ust. 4 pkt 3 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 1997 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ... (Dz. U. nr 154, poz. 1013 ze zm.).